

DIEVA LIKUMS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Mat. 5:17-19, 5:21-44, Marka 7:9-13, Mat. 19:16-22.

ATMIŅAS PANTS:

„Ja jūs mani mīlat, turiet manus baušļus.” (Jāņa 14:15)

Lai gan daudzi vadītāji Israēlā ļoti augstu vērtēja likumu, daži nebija pareizi sapratuši tā nolūku, domājot, ka taisnību var iegūt, paklausot likumam. Pāvils bija spiests rakstīt: „Dieva taisnību nesaprazdami un cenzdamies celt paši savu taisnību, viņi nav pakļāvušies Dieva taisnībai.” (Rom. 10:3)

Tieši tāpēc Jēzus bieži apšaubīja un pat nosodīja reliģisko vadītāju tradīcijas (Marka 7:1-13). Viņu nepareizā izpratne bija tā, kas lika viņiem kritizēt un pret Viņu sacelties Viņa likuma izpratnes dēļ.

Ir svarīgi saprast, ka, lai gan Jēzus atklāti kritizēja farizeju burta kalpību, Viņš paaugstināja desmit baušļus, skaidri apstiprinot dekaloga mūžīgumu un paskaidrojot tā nozīmi un nolūku. Kristus pats teica, ka Viņš ir nācis piepildīt likumu (Mat. 5:17). Daudzos veidos Viņa nāve bija Dieva likuma nepārtrauktās spēkā esamības vislielākā atklāsme.

Šajā nedēļā mēs pētīsim Jēzus mācības likuma jautājumā un ietekmi, kādu tām vajadzētu atstāt uz mūsu dzīvi.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 6. septembrī!

Jēzus neizmainīja likumu

Ko Mat. 5:17-19 māca par Jēzus attieksmi pret likumu? _____

Lai gan vārds „likums” bieži tiek izmantots attiecībā uz pirmajām piecām Bībeles grāmatām (zināmas arī kā Pentateihs vai Tora), šajā gadījumā konteksts, šķiet, norāda, ka Viņš, pirmkārt, atsaucās uz desmit baušļiem. Sakot, ka nav nācis „iznīcināt” likumu, Jēzus burtiski pasaka: Es neesmu nācis, lai padarītu nederīgus vai atceltu desmit baušļus. Viņa apgalvojums ir ļoti skaidrs un, iespējams, bija domāts, lai parādītu, ka nevis Viņš, bet reliģiskie vadītāji bija tie, kas iznīcināja likumu, samazinot tā ietekmi savu tradīciju dēļ (sk. Mat. 15:3, 6). Piepildot to ar dziļāku nozīmi, Kristus bija nācis, lai „piepildītu” likumu, tādējādi atstājot mums paraugu, kāda izskatās pilnīga paklausība Dieva gribai. (Sk. Rom. 8:3, 4.)

Izlasi Ap. d. 7:38! Kas bija eņģelis, kas runāja ar Mozu un deva viņam likumu uz Sinaja kalna? (Sk. Jes. 63:9, 1. Kor. 10:4.) Kāpēc tas ir svarīgi? _____

„Kristus bija ne tikai ebreju vadonis tuksnesī, .. bet Viņš bija tas, kas Israēlam deva bauslību. Sinaja kalnā, bijājamās godības apņemts, Kristus, visai tautai dzirdot, pasludināja sava Tēva desmit baušļus. Viņš bija tas, kas Mozum pasniedza uz akmens plāksnēm rakstītos likumus.” (E. Vaita „Sentēvi un pravieši”, 366. lpp.)

Fakts, ka Kristus pats deva Mozum likumu uz Sinaja kalna, liek mums saprast, cik svarīgi ir ņemt to nopietni. Ja vēl pats Likumdevējs ir devis tālākus paskaidrojumus Savās mācībās, kā mēs to atrodam evaņģēlijos, tad mēs darām labi, ja paklausām šim likumam. Kāds var justies spiests atrast Jēzus dzīvē un mācībās kaut ko tādu, kas pateiktu, ka desmit baušļi kristiešiem nav saistoši. Bet Viņa vārdi un paraugs māca mums pretējo.

Lai gan mēs zinām, ka likums vēl joprojām ir saistošs, mēs arī zinām, ka tas nevar mūs izglābt. (Sk. Gal. 3:21.) Kā tad mēs saprotam attiecību starp likumu un žēlastību? _____

Jēzus padziļina likuma nozīmi

Pēc tam, kad Jēzus bija apstiprinājis desmit baušļu mūžīgumu, Viņš turpināja Savu kalna svētrunu, minot dažus konkrētus Vecās Derības likumu piemērus. Ļaudis bija lielā mērā pārpratuši šos īpašos baušļus, ka Jēzus izjuta vitālu nepieciešamību paskaidrot to patieso nozīmi.

Kādus pretstatus Jēzus ienesa katrā kalna svētrunā pieminētā likuma aspektā? Uz kādu autoritāti Viņš pamatojās katrā gadījumā? Mat. 5:21-44.

Ievēro, ka katrā gadījumā Jēzus vispirms citē kādu Vecās Derības pantu (2. Moz. 20:13, 14; 5. Moz. 5:17, 18; 2. Moz. 21:24; 3. Moz. 24:20; 5. Moz. 19:21) un pēc tam, šķiet, to apstrīd. Vai Jēzus apšaubīja šo likumu? Protams, ka ne. Bet, dziļāk paskaidrojot un paplašinot to, ko reliģiskie vadītāji bija sašaurinājuši līdz tukšai formalitātei, Viņš vienkārši pretstatīja farizeju mācības patiesajai likuma izpratnei.

Rabīni uzskatīja sevi par tradīciju autoritātēm, jo tās bija viņu likuma interpretācijas. Pretēji tam, Kristus runāja pats Savā spēkā kā Likumdevējs. Izteiciens „bet Es jums saku” šajā nodaļā minēts sešas reizes. Kurš cits, ja ne pats Kungs, bija tiesīgs kaut ko tādu paziņot?

Pārsteidzoši ir arī tas, ka Kristus prasības sniedzas daudz tālāk par vienkāršām likuma formām. Viņa mācības iekļāva garu, kas bija aiz likuma burta. Šis Gars piešķir nozīmi un dzīvību tam, kas citādi būtu tikai tukšs formālisms. Likuma ievērošana pati par sevi un kā pašmērķis vada tikai un vienīgi nāvē, ja tas netiek saprasts kā izteiksme tam, ko nozīmē būt glābtam žēlastībā.

Pārdomā rakstu mācītāju un farizeju attieksmi, kā tā aprakstīta Mat. 23:3-5, 23-28! Kā mēs varam no visas sirds paklausīt Dieva baušļiem, neiekrītot līdzīgā liekulībā un formālismā? Kāda izšķiroša loma ir izpratnei par žēlastību, pasargājot mūs no burta kalpības?

Jēzus un septītais baušlis

Kā Jēzus paplašināja likuma nozīmi, kas uzrakstīts Mat. 5:27, 28? Ko Viņš pasaka 29. un 30. pantā? Kā mums jāsaprot šie vārdi? _____

Šajos pantos Kristus atsauca uz diviem baušļiem: uz septīto un desmito. Līdz tam israēlieši par laulības pārkāpšanu uzskatīja tikai atklātu fizisku, seksuālu darbību ar kāda cita cilvēka dzīvesbiedru. Jēzus norāda, ka patiesībā desmitā baušļa dēļ laulības pārkāpšana iekļauj arī iekārojošas domas un ilgas.

29. un 30. pantā Kristus izmantoja valodas tēlainās izteiksmes līdzekļus. Protams, kāds varētu teikt, ka labāk būtu nodzīvot dzīvi sakropļotam, nekā zaudēt mūžību kopā ar Kristu. Tomēr Jēzus nevis norāda uz izkropļojumiem, kas būtu pretrunā ar citām Bībeles mācībām (sk. 3. Moz. 19:27, 28; 21:17-20), bet runā par domu un impulsu kontroli. Runājot par acs izraušanu vai rokas nociršanu, Kristus tēlaini runā par nepieciešamību pieņemt noteiktus lēmumus un darbības, lai pasargātu sevi no kārdinājuma un grēka.

Ko farizeji jautāja Jēzum Mat. 19:3, un kāpēc tas bija viltīgs jautājums? (Sk. 7. pantu.) Kāda bija Jēzus atbilde? Sk. Mat. 19:4-9; salīdzini ar Mat. 5:31, 32.

Abi panti (Mat. 5:31 un 19:7) ir citēti no 5. Moz. 24:1. Jēzus dienās bija divas rabīnu skolas, kas šo pantu skaidroja divos atšķirīgos veidos: Hillels saprata, ka šķiršanās ir atļauta gandrīz jebkura iemesla dēļ, bet Šamajs skaidroja, ka tas attiecas tikai uz atklātu laulības pārkāpšanu. Farizeji centās iemānīt Jēzu vai nu vienas, vai otras skolas pusē. Tomēr viņi nebija ņēmuši vērā faktu, ka šķiršanās nebija Dieva sākotnējais plāns nevienam, tāpēc Jēzus teica: „Ko Dievs savienojis, to cilvēkam nebūs šķirt.” (Mat. 19:6) Vēlāk savas sirds cietības dēļ viņi jautāja, kāpēc Dievs ir atļāvis vīrietim izsniegt savai sievai „šķiršanās rakstu”, ja viņš atrod pie viņas „ko netikamu” (5. Moz. 24:1). Kristus izlaboja šī panta nepareizo lietojumu, paaugstinot laulības svētumu un mūžīgumu: vienīgais šķiršanās iemesls Dieva priekšā ir „seksuāla nešķīstība” jeb „ārlaulības sakari” (grieķu valodā „porneia”, burtiski „nešķīstība”).

Cik nopietni mēs ņemam vērā Jēzus brīdinājumu par acs izraušanu vai rokas nociršanu? Cik daudz spēcīgāku brīdinājumu Viņš būtu varējis mums dot par to, ko grēks var izdarīt ar mūsu mūžīgo likteni? Ja šis brīdinājums tev iedvesmē bailes, tad labi. Tam tā vajadzētu būt! _____

Jēzus un piektais bauslis

Kādu citu reizi, kad Jēzus satikās ar rakstu mācītājiem un farizejiem (Mat. 15:1-20; sk. arī Marka 7:1-13), viņi Viņam jautāja par vecaju tradīciju, kas nav atrodama Mozus likumā. Šī tradīcija lika rituāli mazgāt rokas pirms ēšanas – Jēzus mācekļi to neievēroja. Kristus nekavējoties atbildēja, citējot kādu citu farizeju tradīciju, kas padarīja spēkā neesošu piekto bausli.

Pirms analizējam Kristus argumentu, mums ir jāsaprot, ka farizeju ieceltā tradīcija „korban” nāk no vārda, kas nozīmē „dāvana”. Kad kāds uz kaut ko attiecināja vārdus „tas ir „korban””, tad to uzskatīja par zvērestu: veltīt to Dievam un templim.

Izlasi Marka 7:9-13! Kā farizeju tradīcija bija viltīgs veids, kā pārkāpt piekto bausli? Pārdomājiet, cik svarīgi ir pienest upurus Dievam (2. Moz. 23:15; 34:20) un cik svēts ir Kunga priekšā izteikts zvērests (5. Moz. 23:21-23)!

Šķiet, farizeji bija atraduši perfektu attaisnojumu, lai liegtu saviem vecākiem tiem pienākošos atbalstu. Viņi bija paplašinājuši Pentateiha stingros principus un pārveidojuši tos par cilvēku likumiem, kas, kā domāja paši vadītāji, bija pārāki par Dieva baušļiem.

Tā nebija vienīgā reize, kad Jēzus saskārās ar tādu pašu garīgu samaitātību: „Vai! jums, farizeji! Jūs atdodat desmito daļu no mētrām un rūtām, un visādiem dārzeņiem, bet neievēroat Dieva tiesu un mīlestību; tas jums bija darāms, bet nevajadzēja atstāt novārtā arī šo.” (Lūk. 11:42) Viņiem vajadzēja ievērot abus baušļus: godāt savu tēvu un māti, neaizmirstot arī ziedot Kungam.

Nav brīnums, ka Jēzus apkopoja Savu viedokli, attiecinot uz farizejiem aprakstu, ko Jesaja bija rakstījis par israēliešiem pirms 700 gadiem: „Šī tauta godā mani ar mēli, bet viņu sirds ir tālu no manis. Tie man velti izrāda godbijību, mācīdami mācības, kas ir cilvēku pavēles.” Kristus vēlreiz paaugstināja desmit baušļus un pretstatīja Savus uzskatus farizeju uzskatiem.

Kādā veidā arī tu varbūt meklē mazas tehniskas spraudziņas, lai izvairītos darīt to, kas ir skaidri uzrakstīts kā tavs pienākums? _____

Jēzus un likuma būtība

Izlasi Mat. 19:16-22! Kādas plašas un svarīgas patiesības mēs varam ieraudzīt šī specifiskā stāsta detaļās no ziņojuma par likumu un ko ietver likuma ievērošana? _____

Bagātais jauneklis nevarēja aptvert, ka glābšanu no grēka nevar iegūt, ievērojot likumu, pat darot to ļoti stingri. Tā nāk no Likumdevēja, no Glābēja. Israēlieši zināja šo patiesību jau no iesākuma, bet viņi to bija aizmirsuši. Tagad Jēzus pateica to, uz ko viņiem vajadzēja tiekties jau no paša sākuma: ka paklausība un pilnīga pakļaušanās Dievam ir tik saistītas savā starpā, ka tās viena bez otras kļūst tikai par kristieša dzīves izkropļojumu.

„Nekas mazāks par paklausību nevar tikt pieņemts. Kristus mācības būtība ir sevis aizliegšana. Bieži vien tas izteikts šķietami autoritatīvā tonī tāpēc, ka nav cita veida cilvēku pestīšanai, kā attiekties no lietām, kas, sevī lolotas, demoralizē visu cilvēka būtni.” (E. Vaita „Laikmetu ilgas”, 523. lpp.)

Kādā citā sarunā saduķēji izjautāja Kristu par augšāmcelšanos, un Jēzus bija viņus pārsteidzis un aplusinājis ar Savu atbildi. Tāpēc tagad farizeji sapulcējās kopā, gatavi savam pēdējam mēģinājumam likt Glābējam pateikt kaut ko tādu, ko viņi varētu skaidrot kā pretēju likumam. Viņi izvēlējās likuma zinātāju, lai uzdotu Jēzum jautājumus par vissvarīgāko bausli (Mat. 22:35-40).

Jurista jautājums, iespējams, radās no rabīnu mēģinājuma sakārtot visus baušļus pēc to svarīguma. Ja likās, ka divi baušļi savā starpā konfliktē, tad tas, kas bija pieņemts kā svarīgāks, tika uzskatīts par prioritāti un cilvēkam bija brīvi atļauts pārkāpt mazāk svarīgo bausli. Farizeji īpaši paaugstināja pirmos četrus dekaloga baušļus kā svarīgākus nekā pēdējos sešus, un rezultātā viņiem neveicās praktiskās reliģijas jautājumos.

Jēzus atbildēja ļoti meistarīgi: vispirms, un tas ir vissvarīgākais, sirdī ir jābūt mīlestībai, pirms cilvēks sāk ievērot Dieva likumu. Paklausība bez mīlestības ir neiespējama un bezvērtīga. Tomēr tur, kur ir patiesa mīlestība pret Dievu, cilvēks bez nosacījumiem saskaņos savu dzīvi ar Dieva gribu, kā tā ir izteikta visos desmit Viņa baušļos. Tāpēc Jēzus vēlāk teica: „Ja jūs Mani mīlat, turiet Manus baušļus.” (Jāņa 14:15)

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

E. Vaita „Domas no svētību kalna” nodaļa „Likuma garīgums”, 45.-78. lpp.; grāmatā „Laikmetu ilgas” nodaļu „Kalna svētruna”, 307.-314. lpp., un „Strīds”, 606.-609. lpp.

„Runādams par bauslību, Jēzus uzsver: „Es neesmu nācis to atcelt, bet piepildīt.” [...] Tas nozīmē – piepildīt bauslības prasības mēru, rādīt piemēru, kā pilnībā pakļauties Dieva gribai. Kristus misija bija „pārveidot bauslību par lielu un diženu” (Jes. 42:21). Viņam bija jāatklāj Dieva likuma būtība, tā uzdevumi uz mūžiem. [...] Jēzus, pilnīga līdzība Tēvam, Viņa godības atspīdums, Glābējs, kas visā šīs zemes mīlestības svētceļojuma laikā pats sevi aizliedza, bija precīzs Dieva bauslības rakstura attēls. Ar savu dzīvi Viņš parādīja, ka mūžīgās taisnības pamats ir Debesīs dzimusi mīlestība un Kristus principi.” (E. Vaita „Domas no svētību kalna”, 48., 49. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kā mēs varam iekrist kārdināšanā, burtiski ievērojot likumu, kā to darīja farizeji? No otras puses, kādas briesmas pastāv, pieņemot, ka mīlošais Dievs ir atbrīvojis mūs no paklausības Viņa likumam? Izveido sarakstu ar praktiskiem veidiem, kā mēs mūsdienās varam izvairīties no iekrišanas vienā vai otrā galējībā. Līdzdali savas domas Bībeles izpētes grupā!

2. Kā mēs zinām, strīds par to, vai desmit baušļi vēl joprojām ir spēkā, bieži vien nav nekas cits kā mēģinājums izvairīties no septītās dienas sabata. Pārskati visus dziedināšanas stāstus evaņģēlijos. Kā tie apstiprina ne tikai Dieva likuma, bet arī septītās dienas sabata spēkā esamību? Kāpēc Jēzus vārdi un paraugs ir pēdējais, pie kā varētu pieķerties kāds, kas grib noliegt sabatu?

3. Teologi reizēm runā par „morālu universu”. Ko tas nozīmē? Kādā veidā mūsu Universs ir morāla vieta? Ja tas tā ir, tad kas to par tādu padara? Vai Universs varētu būt morāla vieta bez Dieva, kam ir morāles likums, lai to pārvaldītu? Pārrunājiet! Kā doma par Dieva likumu morālajā Universā palīdz izskaidrot sātana mēģinājumu pazemināt šo likumu?
